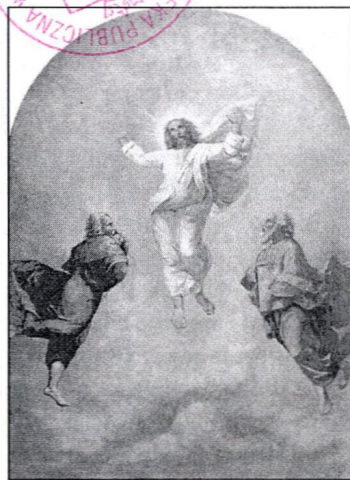

Góra Przemienienia

Tygodnik parafii Przemienienia Pańskiego w Sanoku

Góra Przemienienia nr 44 (483) 28 października 2012 r.

Pomagamy dzieciom w Albanii

ROK WIARY 2012
2013

Paczki przygotowane przez uczniów dla dzieci w Albanii, fot. archiwum parafii

W walce z demonami nieczystości (VI przykazanie -KKK 2331 – 2400)

Rozważanie szóstego przykazania chciałbym rozpocząć od przypomnienia słów samego Chrystusa, który na Górze Błogosławieństw przedstawia „nowe Prawo”. Są to zasady życia, którymi powinni się kierować wszyscy Jego uczniowie. Jednym z nich jest wyjaśnienie dotyczące przykazania „Nie cudzołóż”: „*Słyszeliście, że powiedziano: Nie cudzołóż. A ja wam powiadam: Każdy, kto pożądliwie patrzy na kobietę, już się w swoim sercu dopuścił z nią cudzołóstwa*” (Mt 5,27-28). Myślę, że jeśli chcemy być wierni nauce Mistrza, to refleksję nad ludzką seksualnością powinniśmy rozpocząć od tego właśnie biblijnego tekstu.

Ktoś porównał ludzką seksualność do wielkiej rzeki. Jeżeli rzeka płynie korytem uregulowanym, wtedy jest pożyteczna, może napędzać elektrownie czy być źródłem wody pitnej; mimo ogromu wody, która stanowi jej nurt, nie dokona ona żadnych zniszczeń. Gdy jednak w wałach rzeki powstanie jakaś wyrwa, gdy woda wystąpi z koryta, żywioł ten powoduje ogromne spustoszenia. Podobnie jest z ludzką seksualnością – Bóg postanowił, że pragnienia seksualne, cielesne, zapisane są w naszej naturze. To pożąda-

nie, jeśli jest uregulowane i opanowane, sprawia, że pojawia się miłość narzeczeńska, małżeńska, że jest przekazywane życie, że powstają kochające się rodziny. Kiedy jednak fala namiętności zerwie ograniczenia (takim ograniczeniem popędu jest wstyd, a także sumienie), wtedy człowiek pakuje się w rozliczne niebezpieczeństwa: często taki nieuporządkowany popęd niszczy rodziny, rozbija małżeństwa, prowadzi do rozpusty, utrzymuje struktury grzechu takie jak domy publiczne, przemysł pornograficzny itp. Pan Jezus przekonuje nas, że z Jego pomocą można opanować seksualny popęd, dzięki czemu można także ocalić czystość serca i sumienia. Sens tego krótkiego zdania, które przytoczyłem na początku, jest jasny, choć do zastosowania bardzo trudny. Jezus przypomina, że każdy grzech, także grzech z dziedziny seksualności, rodzi się w sercu. Pragnienie doznawania przyjemności cielesnej, gdy jest nieskrępowane i nieujarzmione, prowadzi do uczynków nieczystych. Jeśli siła pożądania wymknie się człowiekowi spod kontroli, staje się straszliwym żywiołem, niszczącym jego duszę, plugawiącym sumienie, a często degradującym duchowo wie-

le innych osób, współników grzechu.

Świat zawsze był przeciwny nauce Chrystusa dotyczącej seksualności. Już w starożytności ośmieszano chrześcijan, którzy pragnęli żyć w zupełnej czystości, zgodnie z nauką Chrystusa, który mówił, że istnieją ludzie powołani do całkowitego

wyrzeczenia się współżycia cielesnego (por. Mt 19,10-12). Żywioł pogański, stykający się z chrześcijaństwem w ciągu wieków, ciągle wnosił ze sobą przywiązanie do luzu seksualnego i nawet sam Kościół i duchowni musieli się i muszą z nim nieustannie zmagać (nie ulega wątpliwości, że także duchowni popełniają grzechy w tej dziedzinie). Jednak to, co się dzieje obecnie, jest chyba największym wyzwaniem dla chrześcijan. Diabeł i jego ludzie mają dzisiaj do dyspozycji ogromny potencjał mediów, które spoczywają w rękach osób wyzwolonych z ograniczeń moralnych. Szturmują więc ludzką świadomość i podświadomość i zdobywają coraz to nowych wyznawców „kultu seksu”. Ten rytuał czci dla cielesności aż tryska z portali internetowych, prasy, filmów i telewizji. Pojedyncze głosy chrześcijan, wzywających do poszanowania ludzkiego ciała, giną w powszechnym krzyku miłośników wyzwolenia od pruderii i dawnych ograniczeń.

A oto przykład. Niedawno, na jednym z portali internetowych, przeczytałem artykuł dotyczący tematu: co jest najwspanialszym wynalazkiem dla kobiety w dziejach ludzkości. Może ktoś pomyśli o lodówce, pralce, zmywarce, samochodzie? Może o pamperkach, pomagających w pielęgnacji dzieci albo urządzeniach medycznych pomagających wykryć szybko choroby kobiece? Nie! Otóż według autorki tego artykułu (i wszystkich podobnie myślących) jest nim pigułka antykoncepcyjna, dzięki której kobieta może uprawiać seks kiedykolwiek i z kimkolwiek, nie obawiając się ciąży. To jest wyraz świadomości wielu kobiet i mężczyzn współczesnego świata: największą wartością dla człowieka jest seks, a każde jego ograniczenie jest krzywdą. Oto nowy bożek – według tak myślących tylko jemu należy się

kłaniać.

Co więc możemy zrobić my, chrześcijanie z serca, przeżywający Rok Wiary? Jak możemy oddziaływać na świat, aby nie zginął i nie zagubił się w tej wybuchowej mieszance idei, bombardującej nasze umysły? Chyba po prostu wrócić do źródła. Wrócić do Ewangelii, która nie tylko przypomina o nakazie: „nie cudzołóż”, ale też ostrzega przed nieskrępowanym pożądaniem seksualnym, które powinno być ujarzmione, a właściwie ujarzmiane, bo jest

to długotrwały, ciągły życiowy proces. Tam, gdzie nie ma hamulców, tam panoszy się wszelki seksualny występki: rozwiązłość, pornografia, prostytutka, gwałt, czyny homoseksualne, zdrada małżeńska, współzycie przedmałżeńskie, wolne związki itd. (por. KKK 2351-2356; 2357; 2380; 2390). Na takich postawach nie zbudujemy Kościoła Chrystusowego, nie zbudujemy dobrej chrześcijańskiej rodziny, a bez rodziny chrześcijańskiej – płodnej czystą miłością, ofiarnej, rozmodlo-

nej – nie będzie też Kościoła i zdrowego społeczeństwa. Mimo potężnej siły wroga nie możemy się poddać w tej walce z demonami rozwiązłości i nieczystości. Z Chrystusem możemy zwyciężyć i ocalić, jeśli nie wszystkich, to przynajmniej wielu. A więc wyruszymy z nadzieją w Roku Wiary, że nauka Chrystusowa, tak piękna i doskonała, dotknie i przemieni serca wielu ludzi, pragnących życia w czystym, nieskażonym plugastwem świecie.

Ks. Tomasz Grzywna

Najpiękniejszy Anioł

Po raz kolejny w Szkole Podstawowej nr 2 im. Św. Kingi został zorganizowany konkurs na wykonanie najpiękniejszego anioła. Dzieci, przy wydatnej pomocy rodziców, przygotowały bardzo piękne prace, które następnie były wystawione na korytarzu szkoły. Przez dłuższy czas mogliśmy je podziwiać przechodząc drogą od głównego wejścia do gabinetu p. Dyrektora i na kolejne piętra szkoły.

Po kilku dniach jury oceniło wykonane prace. Po długich naradach postanowiono przyznać następujące nagrody:

Grupa młodsza: kl. I – III

I m. - Ania Klimaszewska kl. II a
II m. – Patrycja Wolanin kl. III b
III m. Karolina i Martyna Kapustynskie, kl. II b
oraz Zuzia Frączek, kl. II b

Grupa starsza, kl. IV – VI

I m. – Karolina Jasińska, kl. VI b
II m. – Małgorzata Wójcik, kl. V c
III m. Aleksandra Mazgaj, kl. VI b

Gratulujemy laureatom, a także wszystkim uczestnikom konkursu.

Ks. Tomasz Grzywna

galeria aniołów

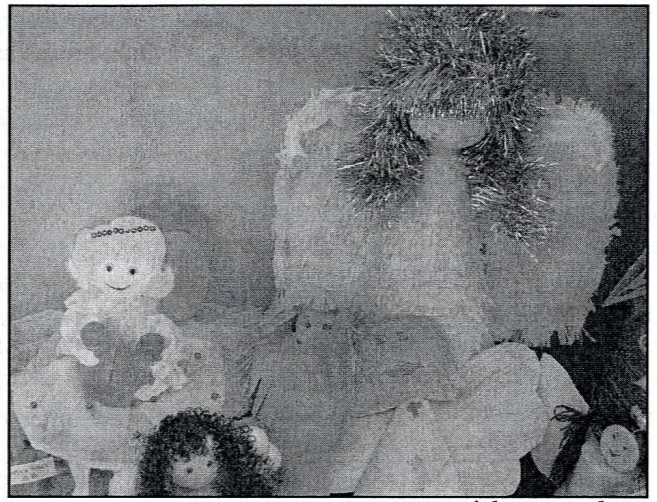

ciąg dalszy galerii

Julka podziwia prace

piękne są te głowy

praca Ani Klimaszewskiej I m. grupa młodsza

ja też zrobiłam anioła – mówi Weronika

rysunkowy witraż Oli Mazgaj – III m. gr. starsza

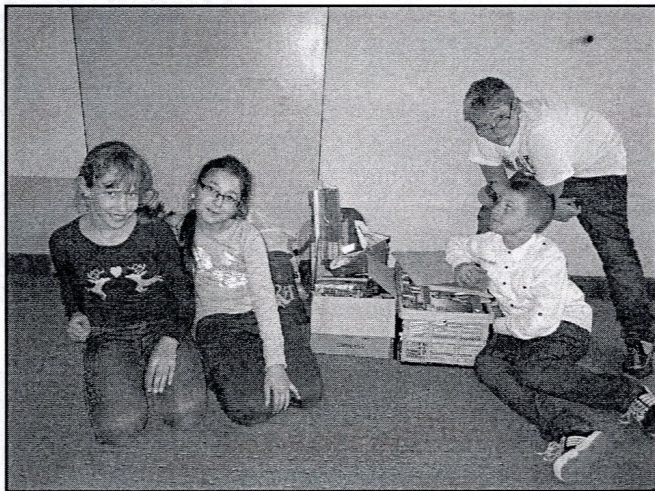
Przybory szkolne dla dzieci w Albanii

Przez połowę października trwała w Szkole Podstawowej nr 2 im. Św. Kingi i w naszej parafii akcja charytatywna pod nazwą „Dzieci - dzieciom. Przybory szkolne dla dzieci w Albanii”. Przypomnę, że w tym kraju pracuje s. Maria Sitio Sikora, pochodząca z naszej parafii i absolwentka naszej szkoły. Dzięki życzliwości wielu osób udało się nam zebrać ponad 50 kilogramów przyborów szkolnych: zeszytów, długopisów, kredek, piórników, farb i wielu innych, które były zbierane zarówno w szkole, jak i w kościele. Dnia 22 i 23 października, przy pomocy niektórych uczniów, udało się nam spakować je w trzy wielkie pudła i wysłać do Albanii – najbiedniejszego kraju w Europie. Dziękujemy tym wszystkim, którzy podjęli to dzieło, a zwłaszcza Samorządowi Uczniowskiemu SP nr 2 (pod kierownictwem p. Elżbiety Sobolewskiej i p. Bartłomieja Żyłki), którego członkowie zbierali dary w poszczególnych klasach i pomagali sporządzać paczki. Dziękujemy wszystkim ofiarodawcom, a najlepszą nagrodą dla nas niech będzie uśmiech dzieci obdarowanych niespodziewanymi prezentami.

Ks. Tomasz Grzywna

pierwsze sortowanie darów

prezenty uporządkowane

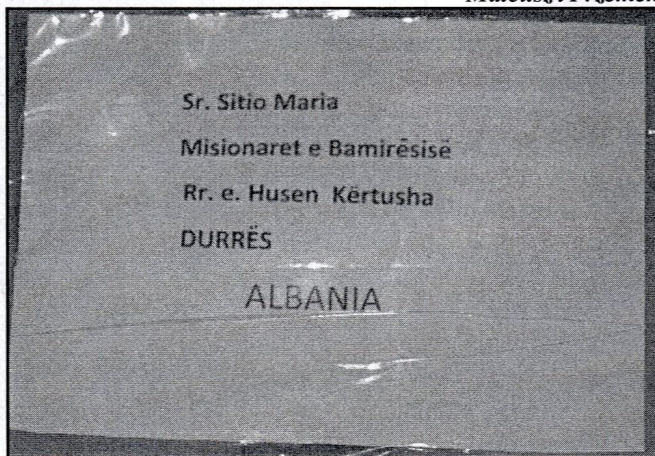
dary są bardzo różne

drugą część darów złożonych w kościele przenoszą Maciek, Mateusz i Przemek

już mamy trzy duże pakunki

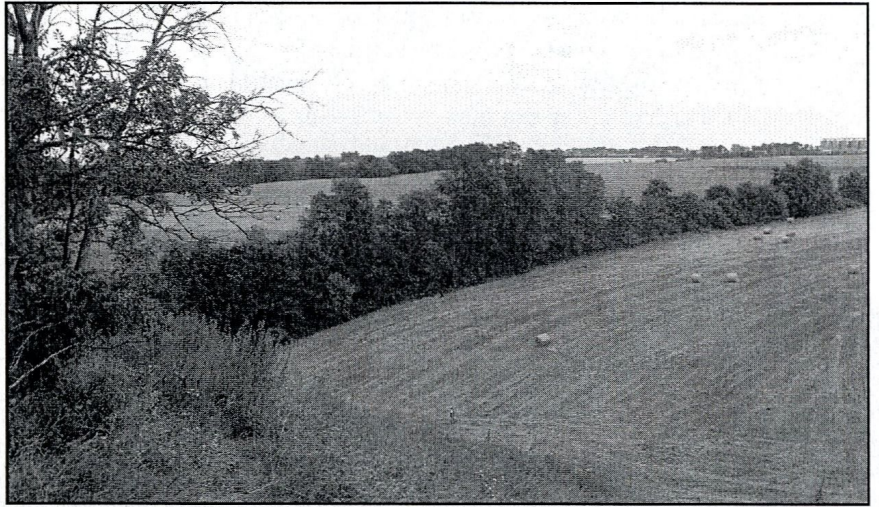

Sr. Sitio Maria
Misionaret e Bamirësisë
Rr. e Husen Kërtusha
DURRËS
ALBANIA

naklejamy adres do siostry i w drogę na pocztę

Góra św. Wawrzyńca, Chełmża, Grzywna i inne atrakcje ziemi chełmińskiej

Po zwiedzeniu Chełmna postanowiłem zobaczyć jeszcze okolicę tego miasteczka. Najpierw swoje kroki (albo raczej koła samochodu) skierowałem ku miejscowości Kałdus, położonej niedaleko Chełmna, z pragnieniem odnalezienia średniowiecznego grodziska, w którym, jak wyczytałem, znajdują się pozostałości fundamentów budowanej lecz niedokończonej świątyni romańskiej z XI wieku. Nie było jednak łatwo trafić na to miejsce. We wiosce Kałdus zauważyliśmy tylko znaki wiodące ku Górze św. Wawrzyńca. Pojechaliśmy więc tam drogami polnymi, by po kilkuset metrach znaleźć się u stóp niewielkiego wzniesienia, o kształcie podłużnego grzbietu, porośniętego lasem. Postanowiliśmy zobaczyć, co jest dookoła. Z jednej strony góry dwóch mężczyzn z urządzeniami podobnymi do wykrywaczy metalu przeszukiwało ściernisko po pszenicy. Czy to archeolodzy czy poszukiwacze skarbów? Ta zagadka pobudziła nas do większej gorliwości w szukaniu śladów przeszłości. Wspięliśmy się więc na grzbiet wzniesienia, z którego rozlegał się daleki widok na płynącą w oddali Wisłę, jakieś jezioro, które było prawdopodobnie pozostałością po jej dawnej odnodze, pola i lasy. Po drugiej stronie wzgórze rozciągał się niewielki płaskowyż, na którym, jak sądzę (objaśnień nie było żadnych) znajdował się dawny gród, zasiedlony w X wieku przez Piastów. Obecnie jednak jest tam tylko łąka i niewielka jama, przykryta częściowo folią, w której próbowałem odnaleźć ślady murów, ale nie bardzo mi się to udało. Nie wiem więc, gdzie znajdowało się miejsce po dużej świątyni (37 x 17 m), która według niektórych historyków, miała być kościołem katedralnym nowej diecezji w XI wieku. Być może ze względu na najazd plemion pruskich lub inne przyczyny, budowy zaprzestano. I choć przewodniki piszą o tej atrakcji to odnalezione fundamenty prawdopodobnie zostały przykryte ziemią. Jednak obecność „poszukiwaczy” (choć akurat badali

widok z góry św. Wawrzyńca, na ściernisku widoczne postaci „poszukiwaczy skarbów”

rozlewisko w okolicy góry św. Wawrzyńca

nowoczesny pomnik bpa Heidenryka (z drugiej strony niewidoczna postać św. Juty)

inną stronę wzgórze), świadczy, że dalej są poszukiwane ślady historii tego grodziska.

Potem udaliśmy się do Chełmży. Co ciekawe, dwa niedaleko położone od siebie miasteczka noszą bardzo podobne nazwy – Chełmno i Chełmża. To drugie, choć było zawsze mniejsze, stało się siedzibą biskupa diecezji chełmińskiej. Nie wiadomo dokładnie dlaczego, ale po krótkim okresie od powstania diecezji, biskup Heidenryk przeniósł swoją siedzibę z Chełmna do Chełmży. Potem przez szereg lat diecezja chełmińska była pod władzą metropolii ryskiej i przez to pod protekcją Zakonu Krzyżackiego. Wszyscy początkowi biskupi byli pochodzenia niemieckiego: Heidenryk (data sprawowania urzędu 1245 – 1263), Fryderyk von Hausen (1264 – 1274), Werner (1274 – 1291) i inni. Dopiero bp Jan Kropidło (1398 – 1402) był pochodzenia słowiańskiego (syn księcia Bolka III ze Śląska), a bp Wincenty Kielbasa (1457 – 1479) zapisał się na dłużej w historii diecezji przerywając niemiecką linię biskupów chełmińskich – od tego czasu było coraz więcej biskupów - Polaków, a diecezja przechodziła powoli pod obediencję diecezji gnieźnieńskiej. W owych czasach biskupi często podróżowali po świecie, zajmując się polityką, uczestnicząc w misjach dyplomatycznych, nie rezydując w swojej diecezji. Ci z biskupów chełmińskich, którzy mniej podróżowali, rezydowali niekiedy w Chełmży lub na zamku w niedalekiej Lubawie.

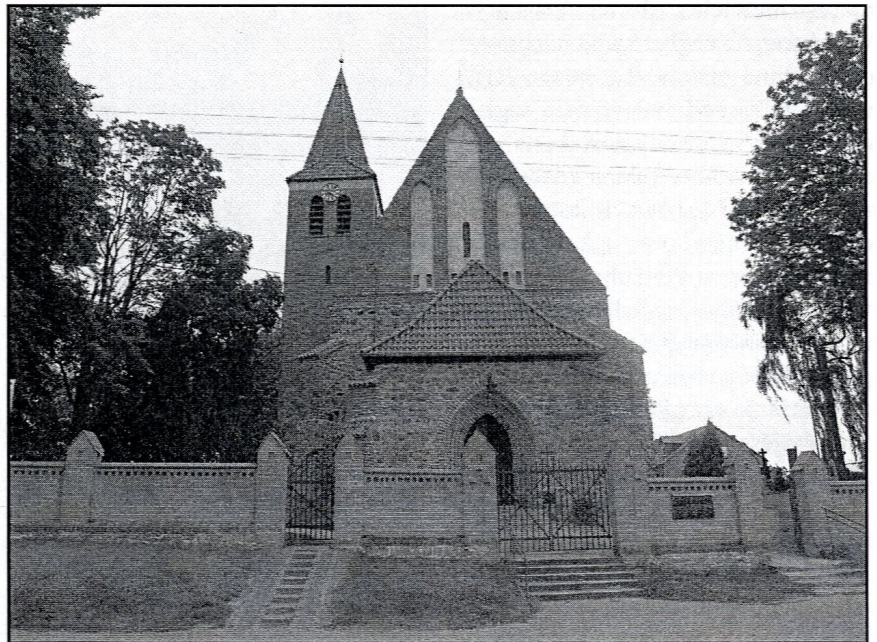
Skoro Chełmża była miastem biskupim to posiada także katedrę. Jest to kościół gotycki św. Trójcy, wzniesiony od 1251 roku. Po wjechaniu do miasta zaparkowaliśmy przy innym gotyckim kościele św. Mikołaja, który posiada piękną bryłę z widocznymi dekoracjami architektonicznymi. Ale nie jest to główny kościół miasta. Poszliśmy więc w stronę katedry, której wysoka wieża, przykryta barokowym hełmem, robi imponujące wrażenie. Piękne są też zdobienia fasady, portale, gzymsy, nie jestem pewny czy pochodzą z gotyku czy też są późniejszymi imitacjami. Niestety, kościół katedralny jest zamknięty! Ponieważ akurat wychodził z niego kondukt pogrzebowy udało się nam uprosić kościelnego, aby nas wpuścił na dwie minuty, ale niewiele udało się zoba-

gotycka rozeta i detale fasady zachodniej katedry

Jeziro Chełmżyńskie i wieża kościoła św. Mikołaja

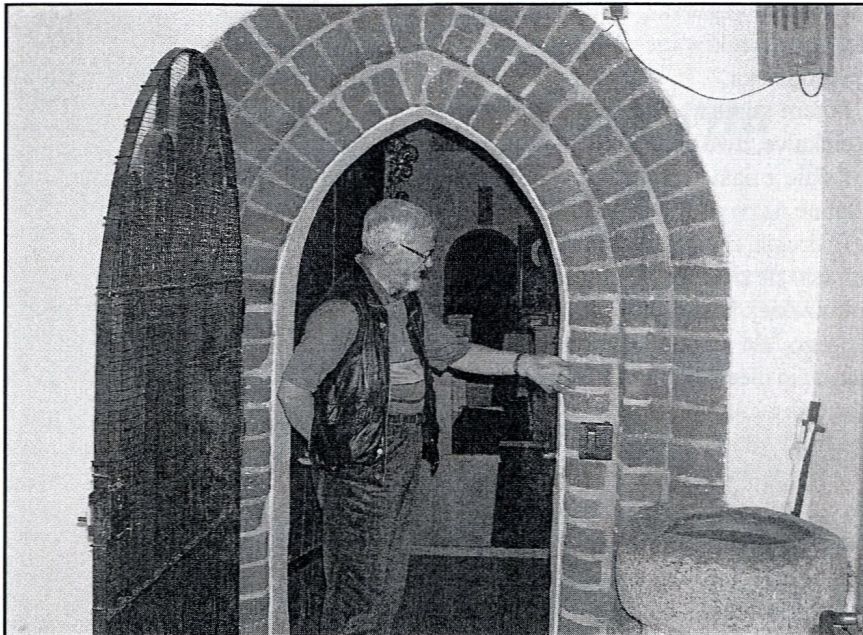
gotycki kościół w miejscowości Grzywna

czyć. To prawda, że kradzieże są plagą, ale dawny kościół katedralny, a dziś konkatedra diecezji pelplińskiej nie może być chyba cały dzień niedostępny! Ubolewając nad dziwną tą sytuacją wyszliśmy szybko na zewnątrz i obejrzawszy jeszcze nowoczesny pomnik bł. Juty (związanej z Chełmżą) oraz biskupa Heidenryka, udaliśmy się na obiad do restauracji położonej nad Jeziorem Chełmżyńskim.

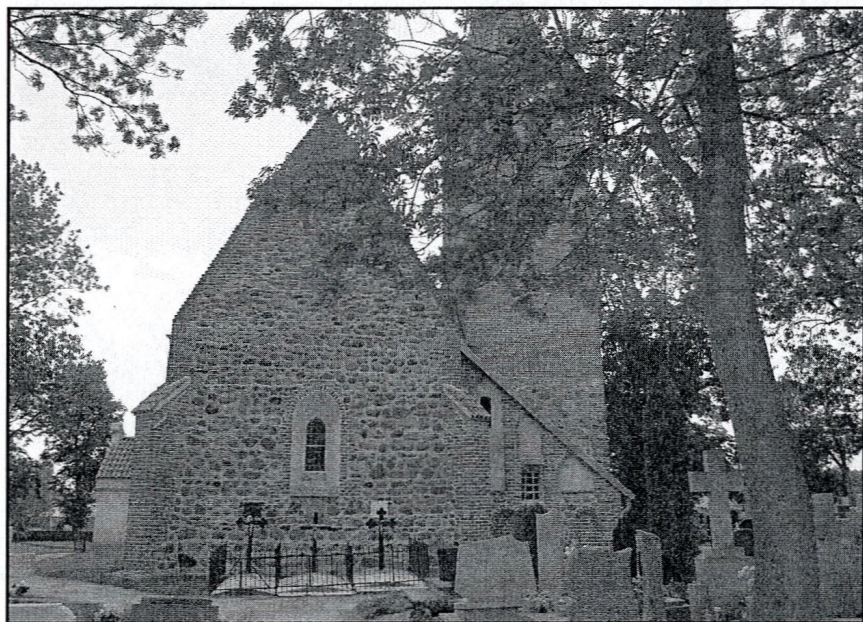
Potem się rozpadło i postanowiliśmy wrócić do Torunia. Ale po drodze przejeżdżaliśmy przez miejscowość o nazwie Grzywna, która kojarzy się z moim nazwiskiem. A ponieważ przy drodze widoczny był gotycki kościół ceglano-kamienny, postanowiłem zatrzymać się na chwilę. Mieliliśmy szczęście, bo w środku przebywał akurat pan kościelny, który pozwolił nam zwiedzić i sfotografować tę świątynię (a jej początki to XIII wiek). Za kościołem znajduje się cmentarz, a od tyłu prezbiterium pochowani są księża proboszczowie. Trzech kapłanów żyjących na przełomie XIX-XX wieku leży obok siebie i wszyscy noszą polskie nazwiska. A więc wydaje się, że ta miejscowość, mimo czasu zaboru pruskiego, była polska, skoro pracowali tu polscy księża. Zresztą prawdopodobnie w diecezji chełmińskiej, przemianowanej na pocz. XIX w. na pelplińską, była większość polskich kapłanów, a jeśli byli i niemieccy to kierowani byli do parafii, gdzie znajdowali się w dużej liczbie pruscy katolicy.

Kościół w wiosce o nazwie Grzywna jest niewielki, ale bardzo stary. Wątek muru z cegły i kamienia prawdopodobnie pochodzi z końca XIII wieku, tylko podobna w stylu ceglana wieża zbudowana została na początku XX wieku. Takich kościołów na Pomorzu i Kujawach jest bardzo dużo, co stanowi o wyjątkowości tej ziemi. U nas na Podkarpaciu w XIII wieku kościoły były jedynie drewniane i właściwie się nie zachowały. Dopiero w XIV wieku, w miastach, zaczęto u nas budować z kamienia czy cegły, a na wsi jeszcze wiele później. Ziemia chełmińska to ziemia ceglanych gotyckich kościołów, także na wioskach, o czym chciałem przypomnieć na koniec tego odcinka.

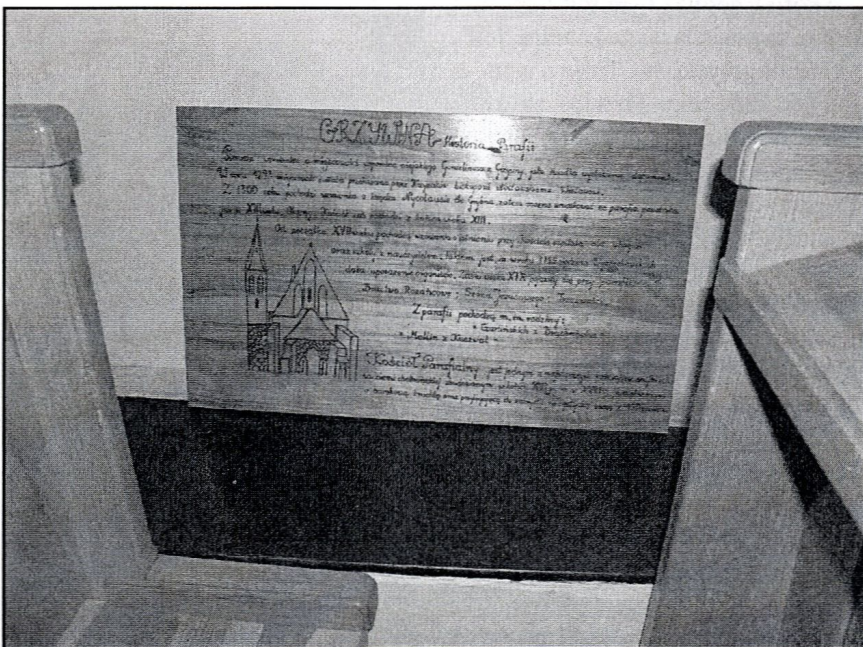
Ks. Tomasz Grzywna

pan kościelny prezentuje gotycką chrzcielnicę

zdjęcie kościoła w Grzywnie od strony cmentarza i prezbiterium

historia kościoła w Grzywnie wypisana na drewnianej tablicy

Lekcja historii w terenie nt. „Cmentarze wojenne z okresu I wojny światowej”

*Śmierć żołnierska jest święta,
I wszelki nakaz nienawiści maże.
Czy bratem był czy też wrogiem,
Niech nikt nie pamięta,
Jednaką cześć i miłość
Winniśmy im w darze.
(Gładyszów nr 55)*

W związku ze zbliżającym się Dniem Wszystkich Świętych i Dniem Zaduszny, 20. października br., w naszej parafii, została zorganizowana pielgrzymka mająca na celu odwiedzenie niektórych cmentarzy wojennych z okresu I wojny światowej. Na terenie Małopolski i częściowo Podkarpacia znajduje się ok. 400 cmentarzy wojennych z tego okresu. W dniach 2 – 5 maja 1915 roku w rejonie Gorlic rozegrała się jedna z największych bitew na ziemiach polskich. Po zakończeniu walk, wojskowe władze austriackie przystąpiły do porządkowania pobojoowisk. Cały teren został podzielony na 11 okręgów cmentarnych: Żmigród, Jasło, Gorlice, Łuzna, Pilzno, Tarnów, Dąbrowa Tarnowska, Brzesko, Bochnia, Limanowa, Kraków. Najwięcej cmentarzy znajduje się w okręgu tarnowskim (62), na drugim miejscu jest okręg gorlicki (54 cmentarze). Wszystkie okręgi i wszystkie cmentarze zostały ponumerowane. Na tych cmentarzach spoczywają żołnierze wojsk austriackich, węgierskich, rosyjskich, niemieckich. Wśród nich są żołnierze narodowości polskiej.

Okręg I Żmigród - obejmuje 31 cmentarzy. Głównym projektantem i kierownikiem artystycznym jest Dusan Jurkovic. Jego twórczość wyróżnia się spośród wszystkich pozostałych. Inspirując się budownictwem regionalnym, używał naturalnego budulca - drewna i surowego kamienia. Jego cmentarze naturalnie harmonizują z beskidzkim krajobrazem.

Okręg III Gorlice - to teren najcięższych walk o przełamanie fronty rosyjskiego w maju 1915 roku. Obejmuje 54 cmentarze. Geograficznie położony jest na terenie Beskidu Ni-

skiego, a niewielki fragment na terenie Pogorza Ciężkowickiego. Charakteryzują go ciężkie, monumentalne budowle, masywne krzyże i bramy wejściowe. Większość cmentarzy posiada korzystną lokalizację krajobrazową - na wierzchołkach wzniesień, lub otwartych zboczach.

Okręg IV Łuzna - obejmuje tereny największego nasilenia walk o przełamanie frontu rosyjskiego w dniach 1 - 3 maja 1915. W jego skład wchodzi 27 cmentarzy. Geograficznie położony jest na terenie Pogorza Ciężkowickiego. Większość cmentarzy projektował Jan Szczepkowski. Ponieważ w okręgu IV projektowało kilku artystów, obiekty są bardzo zróżnicowane, od skromnych, drewnianych cmentarzy po monumentalne budowle. Głównym budulcem był kamień i beton.

Odwiedziliśmy kilka cmentarzy należących do w/w trzech okręgów. Pierwszym z nich był cmentarz wojenny nr 11 w Woli Cieklińskiej. Napis na łuku, przy wejściu na cmentarz brzmi: „Dążyliśmy do kłótni – znaleźliśmy spokój”. Następny nr 60 na Przełęczy Małastowskiej. Nad cmentarzem góruje drewniany ołtarz z kopią obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej oraz wrytą w języku niemieckim następującą inskrypcją:

„Pomnij, przechodniu, wchodząc w to obejście,
Że ziemia setki poległych tu grzebie,
Co młode życie oddali w potrzebie
By nam zapewnić dziś wolność i szczęście.”

Kolejne to nr 55 w Gładyszowie i nr 56 w Smerekowcu. W poszukiwaniu baru, w którym można byłoby wypić kawę, odwiedziliśmy również Regietów (w ośrodku rekreacyjno-wypoczynkowym przy Stadninie Koni Huculskich Gładyszów trwały przygotowania do wesela i lokal był zamknięty – nie udało się, ale warto było zobaczyć ośrodek i okolicę). Pojechaliśmy dalej, w Uściu Gorlickim odwiedziliśmy cmentarz wojenny nr 57, który znajduje się w pobliżu cmentarza parafialnego.

Wzdłuż jeziora Klimkowskiego dojechaliśmy do miejscowości Ropa, gdzie w restauracji „Pod Chełmem” wypiliśmy upragnioną kawę.

Po godz. 14-tej byliśmy w miejscowości Szalowa, aby tam wziąć udział w Mszy św. w pięknym, drewnianym, barokowym kościele parafialnym p.w. św. Michała Archanioła. Jakaż radość była wśród naszych pielgrzymów gdy zobaczyli przy kościele kramarze. Okazało się, że był to dzień odpustu, gdyż parafia ma drugiego patrona św. Jana Kantego, którego wspomnienie właśnie w tym dniu przypadało. Dodatkowym miłym akcentem był ślub na tej Mszy św. (godz. 15). Przygotowując się do Mszy wspólnie odmówiliśmy koronkę do Miłosierdzia Bożego, mieliśmy czas na wyciszenie się i indywidualną modlitwę. Po Mszy, z przyjemnością przyglądaliśmy się nowożeńcom, gościom weselnym i kapeli, która za bramą kościelną przygrywała i wyśpiewywała ku uciesze wszystkich.

Realizując swój program odwiedziliśmy kolejny, największy cmentarz w Zachodniej Galicji, nr 123 Łuzna – Pustki. Spoczywa tu 1200 żołnierzy. Polegli zostali pochowani według przynależności do poszczególnych armii. Osobno znajdują się groby nierozpoznanych żołnierzy. Napis głosi: ”Za życia skłóceni, śmiercią pogodzeni, razem złożyli tu kości. Gdyż nie to ważne, kim byli, co dotychczas znaczyli, lecz, że dochowali wierności.” Ostatni cmentarz, na trasie naszej pielgrzymki, to nr 118 Staszkówka.

Zaznaczyć należy, że w tym dniu była piękna pogoda, temperatura ok. +20 stopni C w godzinach południowych, słoneczne bezchmurne niebo, wielobarwne lasy i pożółkłe trawy. Przepiękna, złota polska jesień w Beskidzie Niskim. Żaden aparat fotograficzny, żadna kamera, ani też najlepszy artysta malarz nie potrafią oddać tego piękna jakie miała możliwość podziwiać nasza grupa pielgrzymkowa. Jedynie Stwórca Pan ...

Naszym przewodnikiem był Roman Frodyma, autor trzutomowego przewodnika „Galicyjskie Cmentarze Wojenne” i wielu innych przewodników, i opracowań o zachodniogalicyjskich cmentarzach z lat 1914 – 1918. Cmentarze wojenne i opieka nad nimi, to pasja jego życia. Dzięki informacjom przekazywanym przez osobę kompetentną, w sposób prosty i zrozumiały, nasza pielgrzymka była prawdziwą lekcją historii w terenie nt. „Cmentarze wojenne z okresu I wojny światowej”.

Teresa Stareńczak
(fot. A. Pietranowicz)

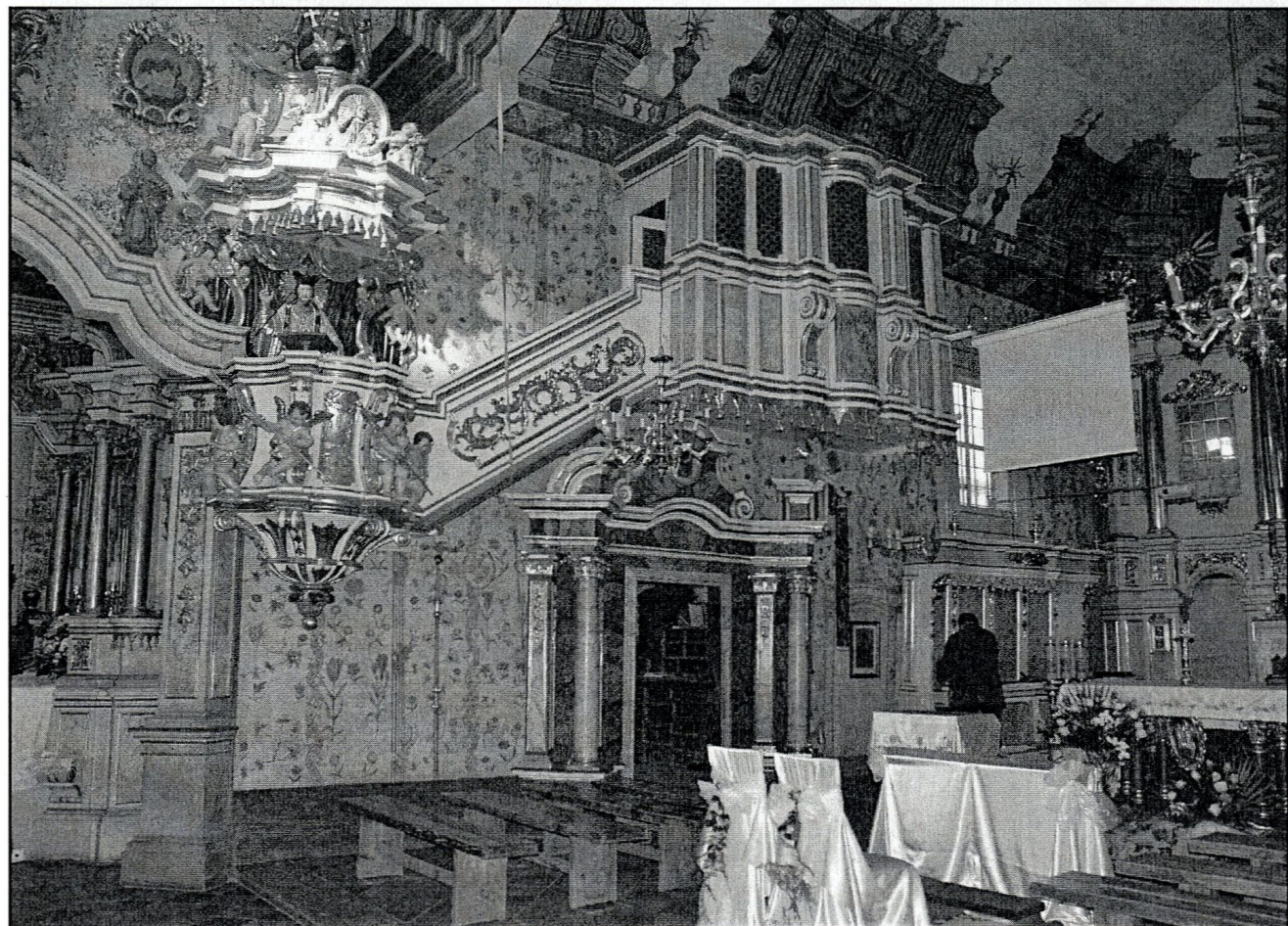
Cmentarz na Przełęczy Małastowskiej

Cmentarz w Gładyszowie

Cmentarz w Smerekowcu

Wnętrze barokowego kościoła w Szalowej

Cmentarz nr 123 Łużna - Pustki

Na cmentarzu nr 123 Łużna - Pustki

Teksty mszy świętych do osobistych refleksji

Poniedziałek: Ef 4,32-5,8; Ps 1; Łk 13,10-17

Wtorek: Ef 5,21-33; Ps 128; Łk 13,18-21

Środa: Ef 6,1-9; Ps 145; Łk 13,22-30

Czwartek: Ap 7,2-4.9-14; Ps 24; 1 J 3,1-3;
Mt 5,1-12a

Piątek: Mdr 3,1-6.9; Ps 103; 2 Kor 4,14-5,1;
J 14, 1-6

Sobota: Flp 1,18b-26; Ps 42; Łk 14,1.7-11

Niedziela: Pwt 6,2-6; Ps 18; Hbr 7,23-28; Mk
12,28b-34

Konkurs "Spacerkiem po Rynku Galicyjskim" - rozstrzygnięty!

Dnia 11 października br. na terenie Galicyjskiego Miasteczka odbyło się uroczyste rozstrzygnięcie konkursu wakacyjnego „Spacerkiem po Rynku Galicyjskim”, którego organizatorem były Filie nr 1 i 4 MBP w Sanoku, a Honorowy Patronat nad jego przebiegiem objął Dyrektor MBL. W piękne jesienne południe do zrekonstruowanego Budynku Konferencyjnego z Jaślik przybyli: gospodarze Galicyjskiego Miasteczka nad Sanem, p. Jerzy Ginalski, dyrektor MBL, p. Hubert Ossadnik i p. Marcin Krowiak z Działu Promocyjno-Oświatowego, p. Jerzy Wojtowicz z Pracowni Konserwatorskiej; organizatorzy i pracownicy MBP wraz z dyrektorem p. Leszkiem Puchałą oraz goście: ks. dziekan Andrzej Skiba, proboszcz sanckiej Fary, a także członek Rady Muzealnej przy MBL, p. Czesława Kurasz, prezes Powiatowego Centrum Wolontariatu i uczestnicy konkursu z opiekunami a wśród nich uczniowie Szkół Podstawowych Nr 1, 6 i 7, Gimnazjum Nr 1 i 3, Specjalnego Ośrodka – Szkolno Wychowawczego, Warsztatów Terapii Zajęciowej w Sanoku, Środowiskowego Domu Samopomocy w Zagórz. W konkursie udział wzięło 108 uczestników, którzy wykonali 90 prac pod opieką 12 nauczycieli, a zadanie konkursowe polegało na pisaniu, rysowaniu, malowaniu, przeprowadzeniu wywiadu lub wykonaniu fotoreportażu. Komisja konkursowa w składzie: p. Jerzy Wojtowicz i p. Marcin Krowiak z MBL oraz p. Izabela Dmitrzak-Skowrońska z MBP wyłoniła zwycięzców w poszczególnych kategoriach. I tak:

- w kategorii: **list z zaproszeniem**

1. miejsce zdobyli: Natalia Bednarz z SP 7, Wiktoria Ruebenbauer z SP 1, Elżbieta Kawątek z WTZ, a w grupie dorosłych Teresa Żywicka.

- kategorii: **wywiad z przewodnikiem** lub osobą pracującą w Skansenie
1. miejsce zdobyli: Uczniowie Świetlicy przy SP7, Klaudia Dmitrzak z SP1.

- za **fotoreportaż**

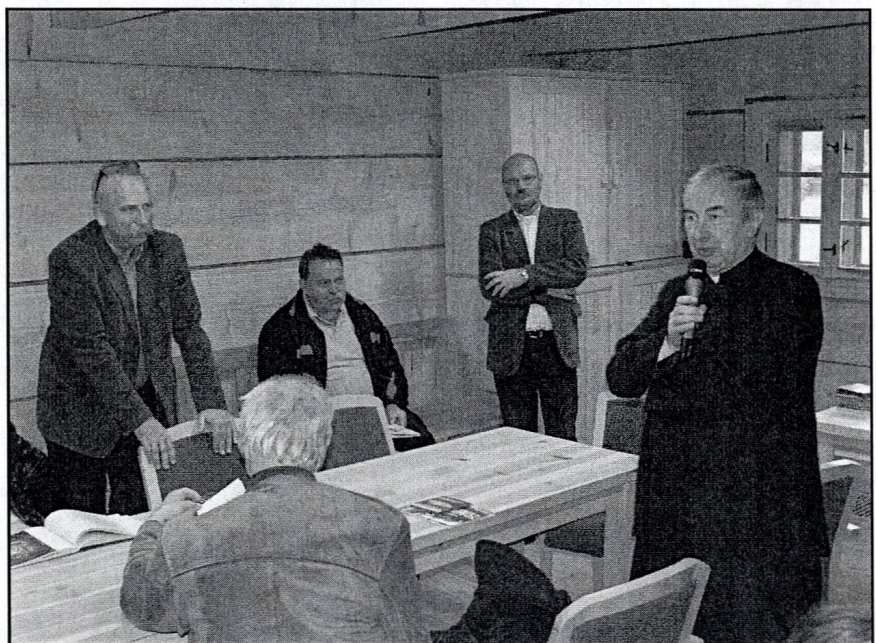
1. miejsce przyznano Emilii Dusznik

z SP 7, Uczniom Klasy III z SP 7, Konradowi Strusiowi z SP 6, Angelice Pypec z SP 1, Sabinie Czarnik z G.3, a wśród dorosłych p. Grażynie Bartkowskiej.

- za **prace plastyczne** nagrody za 1. miejsce odebrali: Adam Buczek z SP 7, Marika Kulczycka z SP 1, Wiktoria Rubenbauer z SP 1, Aleksandra Kędra z G.3, Uczniowie kl. II i III Gimnazjum SOSW, Daniel Krajewski z WTZ.

Pozostałym uczestnikom przyznano 2. i 3. miejsca oraz wyróżnienia. Na duże uznanie zasługują prace podopiecznych Środowiskowego Domu Samopomocy w Zagórzcu. Szczególną nagrodę w postaci lekcji muzealnej w Skansenie przyznano Szkole Podstawowej Nr 7. Wszystkim uczestnikom konkursowego spotkania, dyrektor MBL przy współpracy z Galerią u Tesi zorganizowali przejażdżkę po Skansenie powozami konnymi. Jak się okazało była to dla dzieci nie lada atrakcja. Gdy jedni uczestnicy podziwiali w ten sposób uroki jesieni w Skansenie, pozostali mogli zwiedzać z przewodnikiem Galicyjski Rynek, min. Zakład Zegarmistrzowski, Aptekę, Poczta. Dużą atrakcją miały także dzieci na kregielni, a kto się zmęczył mógł odpocząć na ławeczce, napić się herbaty, osłodzić cukierkiem, zrobić pamiątkowe zdjęcie i obejrzeć wystawę prac konkursowych w zrekonstruowanym Budynku Ekspozycyjnym ze Starej Wsi. Wszystkich odwiedzających Skansen zapraszamy do jej obejrzenia, naprawdę warto. Warto wybrać się na wycieczkę po Skansenie, bo wszędzie można napotkać ślady wiary naszych przodków z ubiegłego stulecia, bo jest tam piękny, drewniany, zabytkowy Kościół z Bączala Dolnego i trzy cerkwie otwarte na oścież zapraszające do środka, a w każdej chacie krzyż i piękne obrazy lub ikony świętych, zachwycają piękne, przydrożne krzyże i kapliczki, a nawet w pasiece stoją dostojnie ule rzeźbione, przedstawiające postaci świętych, za dworem pod lasem czekają figury do przygotowania Drogi Krzyżowej, a turystów na Galicyjskim Rynku, wita i strzeże Św. Florian. To miejsce ma chyba w sobie coś magicznego, skoro od rana do wieczora tętni swoim życiem, z roku na rok pięknieje i pomnaża atrakcje, które można zobaczyć i imprezy kulturalne,

które na długo zostają w pamięci, a świadczą o tym prace konkursowe, których powstało aż 90 i zostały wykonane przez młode pokolenie miłośników Skansenu.

Halina Martowicz,
MBP w Sanoku

Intencje w tygodniu od 29.10 do 4.11.2012 r.

Poniedziałek – 29.10

6.30 + Czesława (f-greg.)
7.00 o potrzebne łaski dla Anny i jej rodziny
7.30 + Janusz Żyłka – int. od rodziny Żyłków z Jaćmierza
18.00 1. + Anna i Aleksander (greg.)
2. + Tadeusz
3. ++ z rodziny Pirogów, Michała i Wiktorii

Wtorek – 30.10

6.30 + Czesława (koniec greg.)
7.00 + Maria, Władysława (f), Stefan
7.30 + Stanisław Marszałek 4 r. śm.
18.00 1. + Anna i Aleksander (koniec greg.)
2. + Michalina i Władysław
3. w intencji Tomasza i Anety w 14 r. ślubu o bł. Boże i opiekę Matki Bożej

Środa – 31.10

6.30 o bł. Boże w dźwiganiu krzyża starości i szczęśliwą śmierć dla Józefy i wszystkich umierających
7.00 + Teresa
7.30 + Helena Strzelecka, + Stanisław Witkoś
18.00 1. + Władysław i Stefania oraz

zmarli z ich rodzin
2. + Apolonia 1 r. śm.
3. + Zdzisław 22 r. śm.; + Stanisław 3 r. śm.

Czwartek – 1.11 Uroczystość Wszystkich Świętych

6.30 za parafian
8.00 + Zofia, Jakub, Franciszek
9.30 + Wojciech i Ludwika Biega
11.00 + Aniela, Romana (f), Władysław, Jan
12.30 + Anna i Zbigniew (nie ma Mszy św. o 16.00)
18.00 + Ryszard (pocz. greg.)
Stróże: + Tadeusz
Płowce: + Antonina, Franciszek, Andrzej (pocz. greg.)

Piątek – 2.11 Dzień Zaduszny

6.30 o spójność wieczny dla dusz czyścicowych
7.00 + Tekla i Aniela oraz krewni z rodziny
7.30 + Antonina, Franciszek, Andrzej (greg.)
9.00 + Stanisława Ambicka
18.00 1. + Ryszard (greg.)
2. + Rozalia, Stanisław, Leopold, Ta-

deusz Borczyk
3. o zdrowie, bł. Boże i światło Ducha Świętego dla Mateusza z okazji 18 urodzin

Sobota – 3.11

6.30 + Michał i Stanisława (f)
7.00 + Mikołaj i Ludwika Sabat
7.30 + Antonina, Franciszek, Andrzej (greg.)
18.00 1. + Ryszard (greg.)
2. + Kazimierz Karasiński
3. + Barbara i ++ z jej rodziny

Niedziela – 4.11

6.30 za parafian
8.00 + Karol
9.30 + Władysław, Maria, Adam, Ryszard, Eugeniusz
11.00 + Jerzy Łożański 23 r. śm.
12.30 + Ryszard (greg.)
16.00 + Zdzisław 6 r. śm.
18.00 o dar życia wiecznego dla wszystkich zmarłych członków Kółka Rolniczego w Sanoku oraz o bł. Boże dla żyjących
Stróże: + Jan Woźniak.
Płowce: + Antonina, Franciszek, Andrzej (greg.)

30 Niedziela zwykła – 28.10.2012.

Ogłoszenia duszpasterskie.

1. Na nabożeństwo różańcowe zapraszamy dziś na godzinę 17.30.

2. Przed Uroczystością Wszystkich Świętych spowiadamy codzienne podczas Mszy świętych, a we wtorek i środę od godziny 17.00. W Płowcach i Stróżach Małych spowiadamy we środę od godziny 16.00.

3. We czwartek **UROCZYŚĆ WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH** – jednocześnie pierwszy czwartek miesiąca. Porządek Mszy świętych w naszym kościele pozostaje bez zmian, z jednym tylko wyjątkiem: nie będzie Mszy świętej o godzinie 16:00. O godzinie **14:30** zgromadzimy się na cmentarzach – Centralnym i Południowym, gdzie zostanie odprawiona uroczysta Msza święta, a po niej procesja z modlitwami za Zmarłych. W Stróżach i Płowcach porządek Mszy świętych pozostaje bez zmian, z tym, że bezpośrednio po zakończeniu Mszy świętych, odbędą się procesje na miejscowe cmentarze.

4. W Uroczystość Wszystkich Świętych przypada rocznica urodzin **ŚW. ZYGMUNTA GORAZDOWSKIEGO, NASZEGO WIELKIEGO RODAKA, KTÓREGO PAPIEŻ BENEDYKT XVI, 23 PAŹDZIERNIKA 2005 ROKU, OGŁOSIŁ ŚWIĘTYM, a 26 maja 2008 roku zatwierdził jako drugim przed Bogiem (po św. Michale Archaniele) Patronem Miasta Sanoka, łącznie ze wszystkimi prawami i przywilejami liturgicznymi.**

5. W przyszłą niedzielę gościć będziemy Siostry Józefitki z Krakowa. Zgromadzenie to założył św. Ks. Zygmunt Gorazdowski, nasz święty rodak. Siostry powiedzą o nim parę słów, a potem będą rozprawiać książki, modlitewniki czy obrazki z jego podobizną. Przyjmijmy je z życzliwością, tak

jak życzliwie podchodził do każdego człowieka nasz Święty.

6. W piątek, który jest pierwszym piątkiem miesiąca listopada, przypada **WSPOMNIENIE WSZYSTKICH WIERNYCH ZMARŁYCH (DZIEŃ ZADUSZNY)**. W tym dniu o godzinie **17:30** odprawimy w naszym kościele procesję za Zmarłych. Porządek Mszy świętych pozostaje bez zmian (jak w każdy zwykły dzień), z tym, że o godzinie 9:00 odprawimy dodatkową Mszę świętą.

7. W związku z Dniem Zaduszny na naszych bocznych ołtarzach znajdują się karteczki tzw. **wypominki**. Można je zabierać, w domu czytelnie wypełnić i złożyć u któregoś z kapłanów czy też w kancelarii parafialnej. W listopadzie **codziennie**, o godzinie **17:30**, będziemy modlić się za Zmarłych polecanych w wypominkach. Raz w tygodniu, we wtorek wieczorem, odprawiać będziemy Mszę św. za zmarłych polecanych w wypominkach.

8. Przypominamy o **możliwości zyskiwania odpustów** w miesiącu listopadzie. W Uroczystość Wszystkich Świętych wierni mogą zyskać **odpust zupełny**, który może być ofiarowany za zmarłych. Warunkiem jest wyzbycie się przywiązania do grzechów, nawet lekkich, przystąpienie do sakramentu pojednania i pokuty, przyjęcie Komunii sakramentalnej, pobożne nawiedzenie kościoła lub kaplicy oraz odmówienie tam **Ojcze nasz, Wierzę w Boga** oraz jakiegokolwiek modlitwy w intencjach Ojca Świętego. W miesiącu listopadzie w każdym dniu można zyskiwać odpusty za zmarłych nawiedzając pobożnie cmentarz, gdzie należy odmówić **Ojcze nasz, Wierzę w Boga oraz dowolną modlitwę za zmarłych oraz w intencjach Ojca**

Świętego. W dniach od 1 do 8 listopada odpust jest zupełny, w pozostałych zaś dniach – cząstkowy. Spowiedź sakramentalna wystarczy do zyskania odpustów w wielu dniach.

9. W Uroczystość Wszystkich Świętych na cmentarzu kwestuje **Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta oraz Stowarzyszenie Pomoc Rodzinie im. Św. ks. Zygmunta Gorazdowskiego**, które nie ma żadnych dotacji na swoją działalność, na wspieranie najuboższych rodzin. Co jakiś czas sprawdza dary z Caritasu, aby w ten sposób pomagać biednym. Mieszkańcy naszego miasta już nieraz okazywali swoją wielką hojność i gotowość niesienia pomocy potrzebującym. Ufamy, że i tym razem nie zabraknie ludzi wrażliwych i mogących pomóc biednym. Za każdą ofiarę proszący składają serdeczne podziękowania.

10. Również w dniach 31 października, 1 i 2 listopada, **Stowarzyszenie Opieki nad Starymi Cmentarzami** w Sanoku organizuje publiczną zbiórkę pieniędzy na rzecz ratowania zabytkowych nagrobków na sanockim cmentarzu. Przed domem przedpogrzebowym będzie ustawiona skarbonka, przy której czuwać będą członkowie Stowarzyszenia i wolontariusze. Uzyskana kwota w całości będzie przeznaczona na renowację grobów, które stanowią nasze dziedzictwo kultury i jako takie wpisane są do rejestru zabytków. Od 2009 roku do tej pory Stowarzyszenie odrestaurowało 4 zabytkowe nagrobki: Mateusza Beksińskiego, Władysława Niedźwieckiego, Maryana Truszkowskiego i Józefy z Heinrichów Drozdowej. Za ofiary Stowarzyszenie z góry serdecznie dziękuje.

Redaguje zespół: ks. Andrzej Skiba, ks. Tomasz Grzywna.

Redaktor techniczny: Stanisław Rocha.

Adres redakcji: ul. Grzegorza 5, 38-500 Sanok;

www.fara.sanok.pl oraz www.esanok.pl/kamery_sanok

email: farasanok@interia.pl

Zróżdła zdjęć: zdjęcia własne i internet.

Wydawca: Parafia Przemienienia Pańskiego w Sanoku Tel: 0 13 463 19 98.

Druk: www.drukpiast.com

Góra
Przemienienia

Tygodnik parafii Przemienienia Pańskiego w Sanoku